

Crebro scriptabis fieri si Scriba bonus vis.
Minden nap irogasz akarsz ha pise'no lenni.
Crebro scriptabis fieri si Scriba bonus vis

Crebr

BETHLEN-FÜRSÖG
KÖNYVTÁR

Handwritten text on the adjacent page, possibly in a script like Arabic or Persian, including the word "فصل" (Fasl) and other characters.

7	2	9	5	20
7	2	9	5	22
7	2	9	5	22
7	2	9	5	27
7	2	9	5	50
7	2	9	5	55
7	2	9	5	70
7	2	9	5	76
7	2	9	5	90
7	2	9	5	100
7	2	9	5	101
7	2	9	5	104
7	2	9	5	106
7	2	9	5	144
7	2	9	5	590
7	2	9	5	1000
7	2	9	5	1000

HAREVC HRT RRORE RROG WREG
 EH VA GRVIV CV VA JONVOR CVVA
 IV VA VEGELRORW . BERN R+
 VC X EDKGDGN HE VOR:
 VEN CV GE IVHf BFGOR DC:
 GON VA DIN BA GCOHGN V+OR:
 ECG B+IV BEV EGVELHGN V+RO:
 OHGN VA B+VREVW+GON B+OCE:
 OHGN BV . CV EGVELH BEV B+ GC:
 OER VA B+GHEGGOVETOR V+VHf GC:
 ECG VA ORV+REGIV . VA B+ OEEERHG
 VORVORH B+ OEEEG BEGXC V+GG OC
 REG EV GRVWGH WCFEG VA KE
 VEGREVVVCV VA KE GEVWEH . CR
 B+ V+VEN OH VA BEGGOXC WVF

Oratio Dominica Litteris Hunnicis exarata.

Handwritten text at the top of the page, including the word "sine" written vertically on the left side.

Handwritten text in the middle section of the page, consisting of several lines of cursive script.

Vertical handwritten text on the left side of the lower section, possibly a list or index.

Large block of handwritten text in the lower section, including a prominent horizontal line of text.

Romae, An 1505.

Sedum An 1501

Ex Nos Wilhelmus de Heyck dei et aptice sedis gra Monasterij
Beate Marie Lutemburgij Abbas ordinis sancti Benedicti Treuerij diog & eidemqz ac Clunia
icy ordinu in spualibz et rpalibz & formataz visitator corrector atqz Iudex generalis a feta sede
aptica delegatus et gauditer deputatus Lras Sanctissimi in christo patris et dmi nri dmi Alexandri
divina pzouidentia pape Sexti eius vera bulla plumbea in filis sericeis rubei croceiqz colorat
more & omnia Curie impendēy bullatas sigillatas ad manus nras accepimz legimus et di
ligenter inspeximz

Quod Nos Wilhelmus de Heyck dei et apostolice sedis gratia Monasterij
Beate Marie Lutemburgensis Abbas ordinis sancti Benedicti Treuerensis diocesis Eiusdemque
ac Cluniacensis ordinum in spiritualibus et temporalibus Reformator visitator corrector
atque Iudex generalis a sancta sede apostolica delegatus et generaliter deputatus Lite
ras Sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Alexandri diuina pzouiden
tia pape Sexti eius vera bulla plumbea in filis sericeis rubei croceique colorum mo
re Romane Curie impendente bullatas sigillatas ad manus nostras accepimus le
gimus et diligenter inspeximus

An, 1220.

U. S. di. gra. S. S. Hainb. eccle. archieps. omibz huius pagine tenore scire volentibus sit in eo qd scilicet
enju. Uniuersan. S. S. notu. et cum iungit ad ppe. euidēte. in dicit hainb. g. g. eccle. de S. S. Hainb.
g. g. do

S. dei gracia Sancte Hammemburgensis ecclesie Archiepiscopus. omnibus huius pagine tenore
rem scire volentibus salutem in eo qui salus est omnium Uniuersitatem vestre notum esse cu
pimus quod propter euidentem necessitatem iam dicte Hammemburgensis ecclesie de crifina
te consecrando

Sedum An 1501

Ex Nos Wilhelmus de Heyck dei et aptice sedis gra Monasterij
Beate Marie Lutzenburgē Abbatis ordinis sancti Benedicti Treuerē diocesis et Cluniacensis
ordinis in spiritualibus et temporalibus reformatarum visitator corrector atque Iudex generalis a sancta sede
apostolica delegatus et generaliter deputatus Litteras sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Alexandri
divina providentia pape Sexti eius vera bulla plumbea in fidei sericeis ruberis croceis colorat
more Romanarum Curie impendentem bullatas sigillatas ad manus nostras accepimus legimus et di-
ligenter inspeximus

Quod Nos Wilhelmus de Heyck dei et apostolice sedis gratia Monasterij
Beate Marie Lutzenburgensis Abbas ordinis sancti Benedicti Treuerensis diocesis eiusdemque
ac Cluniacensis ordinum in spiritualibus et temporalibus Reformatarum visitator corrector
atque Iudex generalis a sancta sede apostolica delegatus et generaliter deputatus Lite-
ras sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Alexandri divina providen-
tia pape Sexti eius vera bulla plumbea in fidei sericeis ruberis croceis colorum mo-
re Romane Curie impendente bullatas sigillatas ad manus nostras accepimus le-
gimus et diligenter inspeximus

An. 1220.

U. di. gra. etc. Halbergen. ecclesie archieps. omib. huius pagine tenore scire volentibus sit in eo qd supra
enju. In iusticia etc. notu. et cunctis qd pte evidenter in dicta huius pagine ecclesie de Halbergen
secundo

S. dei gracia Sancte Hammenburgenis ecclesie Archiepiscopus. omnibus huius pagine tenore
rem scire volentibus salutem in eo qui salus est omnium Universitati vestre notum esse cu-
rimus quod propter evidentem necessitatem iam dicte Hammenburgenis ecclesie de cryna-
te consecrando

Magdeburgi An. 1495.

Quare vobis omnibus et singulis
supradictis et vrm cui libet In virtute
sancte obediē et sub excois sine pena
quam In non parem tamen
dieum raris monitionem premissa serimus
dey nomine in his scriptis,

Quare vobis omnibus et singulis supradictis
et vestrum cui libet In virtute sancte obediētie
et sub excommunicationis sententiae pena
quam In non parentes truum tamen dierum
canonica monicione premissa serimus de
nomine in his scriptis.

Slesvici An 1462

Gotschalco. Presep popym ete Glesvici
Executori dms ppho unum alio in ppho in hac
Guc pte College in dno dms vobis dno dms vobis
et p ppho in ppho in dno vobis ppho in dno
in dno vobis ppho in dno vobis ppho in dno
et in ppho in dno vobis ppho in dno

Gotschalco Rixstorp prepositus ecclesie
Sleszwicensis Executor ad infra scripta una cum
aliis infra scriptis nostris in hac Parte Collegis
cum clausula Quatenus vos vel duo aut unus
vestrum si et postquam infra scripte litere vo
bis presentate fuerint per vos vel alium seu a
lios etc a sede apostolica specialiter deputatus
salutem in domino et nostris huiusmodi iym
mo verus apostolicus firmiter obedire mandatis.

Cistercii An. 1447

Frater Johannes abbas morimundi Cisterciensis ordinis
in gomey Dives venerabilis et in xpo nobis raris
suis coabbat mō monasti De Vallensē nosy pres
suis ordinis magomūey Dives sicut in eo qui est
omniū vera salus

Frater Johannes abbas morimundi Cisterciensis
ordinis. Lingonensis Diocesis Venerabili et in

christo nobis carissimo coabbati nostro mona
sterii De walkenrenden nostri prefati
ordinis magontinensis Diocesis
salutem in eo qui est omni
um vera salus.

Indignatione et sanam emiserit...
Civitas impie...
Madagascaris...

Romae An 1312.

V A Q A d a A B B C C D d E E E F f G g H h I i J j K k L l M m N n O o P p Q q R r S s T t U u V v W w X x Y y Z z

a a a . a . B b C c D d . e e e . e . f . G g . H h . I i . J j . K k . L l . M m . N n . O o . P p p . q . q . r . r . r . r . S s . T t . U u . V v . W w . X x . Y y . Z z .

M nomen Dni Nri Anno A Manuit eiusdem Anno Brecento Duodocimo Indictione Decima

In nomine domini Amen Anno A Natiuitate eiusdem Millesimo Trecentesimo duodecimo Indictione de

Bremae An 1313.

A A A a a B B B b C c c D d D d d E e e e F f . G g G g g H h H h h I i I i i J j J j j K k K k k L l L l l M m M m m N n N n n O o o o o P p P p p Q q Q q q R r R r r S s S s s T t T t t U u U u u X x X x x Y y

... vobis uniuersis et singulis sub pena excois qm in vos et quibus
... me verus apthim Eteperis adifid

... vos et quemlibet vestrum ferimus in hijs scriptis si mandatum nostrum immo verum
... us apostolicum contempseritis adimplere

Viterbii An. 1268

A A A A A A B B B B C C C C D D D D E E E E F F F F G G G G
H H H H I I I I K K L L M M N N O O P P P P
Q Q R R S S T T U U V V W W X X Y Y Z Z

Hoc acto de cō consensu mō p̄cur̄ p̄scos qđ iđem Judicor̄ apđ Amicit̄ Mersburḡ
queniāt ibidem de eāz et negotijs infra scriptis scđm resp̄ta ap̄lica r̄cur̄i quo ad ip̄os sub sermo h̄mōi dirigit̄
Clemens ep̄s et̄ Svec̄ J̄rd̄ Ep̄s et̄ d̄t̄o filijs -- Decan̄ et Scolastico Mersburḡ Bate et̄

... Hoc acto de communi consensu inter procuratores prefatos quod
iidem Judices apud Civitatem Mersburgensem conveniant ibidem de causis et
negociis infra scriptis secundum rescripta apostolica tractaturi que ad ipsos
sub formis huiusmodi diriguntur Clemens episcopus etc. Venerabili fratri
Episcopo et dilectis filiis -- Decano et -- Scolastico Mersburgensi Salutem etc.

Burgi An 1278

Dei gr̄a sed̄ vacante sedis Archiep̄s Sacre Imp̄ij J̄ur̄ Cernad̄ Archiep̄cancell̄ -- F̄d̄q̄ discretioni
tua mandam̄ quātm̄ paribz convocatis audias eam et eam debico sine decidas faciens qđ Decretorio J̄ur̄ cen
sura ecclesiasticam firmicū asseruari Testes aut̄ qui f̄m̄ notari si se gr̄a odio vel timore subrup̄it simih
censura copollas noniam testimonium p̄hibere Dat̄ -- P̄msue Anno D̄ij q̄ill̄ et̄ L̄xxdy V̄ij RR Non

In dei gracia Maguntine sedis Archiepiscopus Sacri Imperij per Germaniam Archicancellarius --
Ideoque discretioni tue mandamus quatenus partibus convocatis audias causam et eam debite
sine l̄ decidas faciens quod decretorio per censuram ecclesiasticam firmiter observari te
stes autem qui fuerint nominati si se gr̄a odio vel timore subrup̄erint simih censuram
p̄collas veritat̄ testimonium p̄hibere Datum D̄ingv̄ie Anno Domini M̄llesimo et̄ L̄xxviii v̄ij kal̄ No

Dispositio quoniam 1508

Hildesiae An 1140.

A aae Bbb Ccc ddd eee
 ffgg hhh iii jkk
 llm nno ppp qqq
 rrr sss ttt uuu
 vvv xxx yyy zzz

Debitū officii nostri omnimodū hoc exigit ut fidelium accelesiae.
 Hamburgi An 1250.

Debitum officii nostri omnimodis hoc exigit ut fidelium accelesiae.

Hamburgi An 1250.

Aaaa Bbbb Cccc Dddd Eeee
 ffff gggg hhhh iiii
 jkkk llll mmmm nnnn
 oooo pppp qqqq rrrr
 ssss tttt uuuu vvvv
 xxxx yyyz

eo sep saluo qd h oia bona no pote ampls deus n itoru n i parte ul uale ul q ferre sp dece
 lo semper Saluo quod hde omnia bona non poterit amplius alicui nec in for
 nec in parte vel vendere vel contone sed potest

Rauennae, An 970.

q q q q A a a a a. t AE. f, ae. c c c c c c c. c.

q q q q d. p p p p f f f f g g g g h h h h

q. i. i. i. i. e e e e M m. m. n. n. o o o o p p p p

p p p. q a. q q q q q. j k r r n. s. t t t t t t t t t t

V. Bedae Hist. Eccl gentis Anglorum

SEC IX

Aa A. aaaa Bb bbb Cc
 Cc c. Dd d. Ee eee Ff
 ff Gg G. gg Hh h. Ii i. Jj
 Kk Ll l. Mm m. Nn nnn. R
 Rr r. Ss s. Tt t. Uu u. Vv
 Ww x. xx y. yy z. z.

y y ti

BETHLEN-FÖRSKOLA

Græcæ
Græcæ hæmox lingua rudimluta
breuibas quæstionibus ac respensionibus
Comprehensa. Opera et studio

Johannis Ebelii
Johannes Decius Baroniis Johanni
& Ebelio S. P. D.

Ann amplex mihi exhibuisses treccansam
Scithicam et an dignam publicatione laudanda
sunt, ut recognoscas. Non solum hanc ut
hæc in re conatus nos laudari sed etiam
ut opinio quos, et impore famulantes, et au-
thores et adiutores sui. Esi enim non dubio
quin hæc et quælibet videris non
paulis, et impotenti hæc licet vel ego
gaudis vel etiam iteudis consuevit.
tam tu ego proctus directum sentio
etiam. Ignam et iudicio quædam salum
omnes genti sed etiam quædam nationibus
inhibescas. primam quia si alid omnes
compleveris nosces non defilectur ex his tu
in tu solis licet cetero cognoscere possunt
nunc quædam magaricam et longe antiquis
hinc et ab æliuolibus illis, Athanasio
q. Scithis ordinam a quibus hinc daci
nunc et alios potestissimos Monarchas
Ierosolym legimus. Nam scitis Hebræi
sunt Chaldei ac Eudæ, et ceteri. Orulata
a Ierosolym hinc daci. Contra
Ged,

Græci, Latini, moxem, exarant suas
hæc, ut eadem hæc non ebullita
simili ratione scribunt, id quod, vel
ex eo patet quod non solum communem
quædam scribendi consueverunt, cum
Hebræis rationem non habeant, sed
etiam secluta et amplius vocabula repe-
riunt, quæ tam apud Hebræos quam apud
nos eandem penè significationem obtine-
ant. Deinde ut hæc nihil ad huius lic-
tæ commutationem faciunt, tam huius
mensuram semper habere est unam
genem sequitur: licet non uti arg. fin-
dum, cum paulissimas eo quæ, aliogen-
tibus et potentia excellentes, quæ pecunia
vobis huius linguas suas exprimere pos-
sunt. Nam ceteræ nec Itali, nec Hispani,
nec Galli nec Germani huius quæ, licet
ceteræ sed omnium illorum populorum huius
ex Latina lingua, tanquam fonte emanare
vult. Sed quæ, quæ sunt se ex
Phœnicia huius, necio quæ, abuliss,
alias vero ex huius, huius, huius
ni huius, huius, huius, huius, huius
gestis. Deinde nota sunt, sunt, sunt
Philosophis, arg. omnis, huius, et anti-
quitas sibi, arg. huius, sed hæc hæc hæc
vere hæc fablas, hæc abunde referant, ac clari-
tatem, huius, huius, huius, huius, huius
rusticus, huius, et huius, huius, huius, huius
verus fuisse, huius, huius, huius, huius, huius
Lictus, et ab his ad huius, huius, huius, huius
verus huius, huius, huius, huius, huius, huius

et tu vere facis, qui non glutis hibernicam ab
 obliuione vindicasse fides, et alii maximis fo
 reut digni laudibus si iugaciam grammati
 cam natorum vocabatur. Atq; perhibent origi
 nis adq; scripturam artis elabore acur, ut hinc
 cum sedis partiam magna ex parte amixi
 mus, et h. Deus q; sua clarioria favoremet a
 misse totam videtur. Saltem linguam, et
 res gestas ac hibernicam immo vobis con
 sedemus. Inaugurum si id q; sentis facer. licet
 meliora oia de melleon impere. Eucibi spli
 anguereq; hanc diuinitus gloriam meli glori
 redervatam, aut non multo post aena iuga
 rias dii beneficis inclinet. Quod ut Deus
 q; sua clarioria facit, vobis nobisq; al
 cum tota Ecclia orthodoxa co. ferret, ex ani
 mo precor.

Jam ex foveo Siculos

Ad Dni 1596, 5 Maraj

De Literis Sincis quod vulgo literis
Sincis vocantur.

Quot Sincis Literis Sincis?

Sincis Sincis Literis Sincis in ministerium
Sincis 32 quod iustine a dextra facit hinc
Sincis Sincis hoc modo.

K	J	I	h	gh	f	e	d	es	cz	b	A
o	J	I	h	gh	f	e	d	es	cz	b	A
s	r	p	q	o	my	n	m		ly	l	h
h	r	e	o	o	o	o	o	o	o	o	o

ut hinc, hincely Ψ Ψ

Quomodo Sincis? Hoc cacavatum
Sincis, seu Sincis Sincis facit abq; viva
voce per hinc, si cum Sincis cacavatum

conferas, parum enim ab hac enumeratione dif-
 ferunt nisi quod Latini suas consonantes bifar-
 am effecerunt: quibusdam enim ita sonum edunt
 ut se vocalem post se habeant ut, be, ce, de,
ge, ha, pe, re, quibusdam vero vocalem in ini-
 tio exprimitur videtur, ut: ef, el, lu, lu, ex, es,
 sicuti autem pro tantum modo effecerunt qua-
 si omnes consonantes vocalem antesse habeant
 ut: ab, ab, es, etz, ed, ef, egh, egj, el, el, eh, lu,
lu, lu, ep, ex, es, esz, et, ety, ez, ev.

Quae litterae hinc sunt Latini plures?
 Si te inprimis ab ediscendo abstergeat, quae
 litterae hinc in tantum exerceant, nunquam
 quibusdam excedant verum tibi in mentem
 habent Romanas litteras ad enumerationem nativae
 sermonis esse insufficientes unde cognovimus litteras
 quibusdam ut g, q, s, n, t. in inferre et al-
 tera s, vocali in obsequium nostrae linguae trahere
 ut q, amolcalan, n, avalgas hinc hinc ut du,
 ut vocalium sonum o, et u, transferimus ad
 scribimus, o, et u, ut oculot, sicuti autem hinc
 omnium loco peculiaris characteres habent,
 ut nos videbimus, quia si Romani in duobus ca-
 sibus quibus deficiunt unde formam, et utrum
 vocalis, j, et v. aut aliam vocalem mutant hoc
 modo quibus videtur, videtur. At sicuti hinc loco
 habent hinc J, et M, quibus hinc consonantium
 hinc et simplex ante vocalem pronuntio. ut:

\$M\$D 4A4M , 1004J
 n l v e v a l a j a n o s

Quomodo enumeratio universae litterae?
 Jam sonum alphabeti supra enumeratione seu
 oblatione. Sono hoc modo efferes. A, eb, es, esz,
ed, e, ef, egh, egj, eh, i, ej, et, at, el, ety, lu, lu, lu,
g, o, ep, ex, es, esz, et, ety, u, u, lu, ez, ess.

De regulis de notatione litterarum?

Quid apud Latinos eodem loco effertur, ut: f, l, m, n, r, s. absq. vocali simpliciter notata hinc ut facilius intelligat. Ceteris vero aditas vocales quo pronuntia addita possit.

Quomodo dividuntur litterae Similes?

In vocales et Consonantes. Quot sunt consonantes. Vigniti tres.

В Б Д Д А О А О Т Т А О Т Т И П Х Х
И Н Х У Л Л И

Quomodo dividuntur Consonantes? In simplices, et mixtas. Quot sunt simplices? Octodecim.

П В У Л / И Э Д А А Н О Х А О Т Т Х

Quot sunt mixtae Consonantes? Quinguae.

Х Д О Т И

Sic dicitur quod mixturae litterae in vocali sonum edant. Quid est observatio de mixtis consonantibus? Cum in nona lingua utitur Latinis Characteribus consonantibus quibusdam quo perfectius ad naturam sermonis emittentium sonum referant solent accentum gravem apponere ut e. g. l. x. n. t. Sed sicuti peculiare litteras habent.

ХД О Т И, ХД О Т И, ХД О Т И, А О О О И, М А А Т
Cranat, Aya, Nyalat, Zoly om, gjan

Quid est observandum de littera I? Unicum I. alioquin simplicissima, duas consonantium vim edens hinc videtur, quod cum in veteribus lingua littera S. addimus Z. ut Szentséj, Szepséj sicuti simpliciter littera scribunt. ut

А Д А У Д Д   А Д А Ф Д Д
Szentséj.   Szepséj.

Quot sunt Vocales? Novem.

Quid differunt A et O? Nichil differunt nisi
quod A in initio, N in fine dicuntur, cum voca-
lis 4 sequitur commodius utriusque possit, et in
fine semper coarctat ut:

N A O T A   I O O O A

adnat   ahhor

Quid differunt Psi et Chi? Postiores duae
consonantes Psi et Chi quantum inter se differunt
et suppositis exemplis facile deprehendere
poteris ut:

+ A E A   A O A Psi   I + Psi

zohd   Salva   Sic

De abbreviacionibus.

Quae est ratio abbreviacionis litterarum apud hincos?
Sicut hincis syllabas quadam brevitate cum
necessitate litterarum consonantium vocales hincuntur.

T, S, C, A, M, X, S, C, A, A, C, X, X, A
r, ra, le, la, hi, he, ha, gi, ga, bo, bi, ba

A, X, A, A, A
za, si, se, sa, ru

Sed ita sunt observanda hinc syllabas, necesse
est quodam collectionis confundant.

ori B, Galab, D/X, A, A, X

Immo et alii abbreviacionis modi? hinc et alia
abbreviaciones cum duae consonantes in unam
coarctantur fecerunt abq. vocalibus, quibus tamen
in dictionibus, vocales addi debent ut:

r, re, st, le, ni, ng, d, s, s, s

ne, re, st, le, ni, ng, nd, nez

Et haec quidem in finali terminacione locum
habent ut.

ADADA/43 AD/33AD, 53/30
parant solo, Esperes, Fexer
velunt, 3403

Posthinc haec abbreviaciones in medio vocum
uturpas? Non possunt quia regulam
collationis onerant.

Quid observandum est de littera x, l, quoniam
omittis duabus columnis in fine et medio ca
brevis alicis sequis uturpare. ut:

12Y33 TW/3Y
Pex ex Terri

3AM
Veje.

Decorative flourish

descrip: per me Ioseph:
Borbereli. Aō:
1715 25 Apr:

Signature

a e i o u ö ü
u o n a ~ - / -